

Lieta C-428/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 11. septembris

Iesniedzējtiesa:

Sąd Apelacyjny w Warszawie (Polija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 28. augusts

Prasītāja:

A.K.

Atbildētāja:

Skarb Państwa

[..]

RĪKOJUMS

2020. gada 28. augustā

Sąd Apelacyjny w Warszawie, I Wydział Cywilny [Varšavas apelācijas tiesas I civillietu nodaļa] [..]:

[..]

pēc izskatīšanas 2020. gada 28. augustā Varšavā

[..]

lietā sakarā ar A.K. celto prasību

pret *Skarb Państwa* [Valsts kasi], ko pārstāv [..] ministrs,

par samaksu,

pamatojoties uz prasītājas apelācijas sūdzību par *Sąd Okręgowy w Warszawie* [Varšavas apgabaltiesas] spriedumu,

[..]

izdod rīkojumu:

1. iesniegt Eiropas Savienības Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu un uzdot šādu jautājumu:

Vai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/14/EK (2005. gada 11. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu, 2. pantu dalībvalstij, kas noteica pārejas laikposmu minimālās apdrošināšanas seguma summas pielāgošanai, bija pienākums palielināt apdrošināšanas seguma summas vismaz par pusi no summām, kas noteiktas Direktīvas 84/5/EEK grozītajā 1. panta 2. punktā, 30 mēnešu laikā pēc direktīvas īstenošanas dienas:

– attiecībā uz visiem ceļu satiksmes negadījumu apdrošināšanas līgumiem, kas ir saistoši pēc norādīto 30 mēnešu beigām, tai skaitā arī uz līgumiem, kas tika noslēgti pirms 2009. gada 11. decembra, bet vēl joprojām ir saistoši pēc šī datuma – attiecībā uz apdrošināšanas gadījumiem, kas ir iestājušies pēc 2009. gada 11. decembra,

– vai arī tikai attiecībā uz jauniem ceļu satiksmes negadījumu apdrošināšanas līgumiem, kas ir noslēgti pēc 2009. gada 11. decembra?

2. Pamatojoties uz *kodeks postępowania cywilnego* [civilprocesa kodeksa] 177. panta 1. punkta 3.¹ apakšpunktu, apturēt tiesvedību apelācijas instancē.

[..]

PAMATOJUMS [oriģ. 2. lpp.]

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/14/EK (2005. gada 11. maijs), ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK [un 90/232/EEK] un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu (OV, L 149, 14. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2005/14”) 2. pants saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) (OV, L 233, 11. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2009/103”) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību 29. pantu.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pants.

Strīda priekšmets

1. Strīda priekšmets ir prasījums pret Valsts kasi atlīdzināt kaitējumu, ko izraisījusi nepareiza, nepilnīga Direktīvas 2005/14 ieviešana.

Lietas faktiskie apstākļi

2. 2010. gada 12. oktobrī [...] Polijā notika ceļu satiksmes negadījums [...], kura rezultātā mira 16 personas, tai skaitā, G.M. un negadījuma izraisītājs – vadītājs V. [...], kuram uz laiku no 2009. gada 8. decembra līdz 2010. gada 7. decembrim ar [...] S.A. ar juridisko adresi Ł. [...] bija noslēgts apdrošināšanas līgums par mehānisko transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.

3. Sakarā ar G.M. nāvi tās meita – prasītāja A.K. 2011. gada 2. martā ziņoja par kaitējumu [...], lūdzot samaksāt kompensāciju par nemantisko kaitējumu un zaudējumu atlīdzību. Negadījuma noregulēšanas procesā prasītāja atbilstoši *kodeks cywilny* [Civilkodeksa] 446. panta 4. punktam no [...] galu galā saņēma summu – 47000 zlotu par nemantisko kaitējumu un atbilstoši civilkodeksa 446. panta 3. punktam – 5000 zlotu par zaudējumu atlīdzību saistībā ar tās dzīves situācijas būtisku pasliktināšanos.

4. Beigās A.K. saņēma informāciju no [...], ka ir izsmelta civiltiesiskās apdrošināšanas polises Nr. [...] apdrošināšanas seguma summa.

Prasītājas prasījumi un pušu nostājas

5. Prasītāja lūdz piedzīt no Valsts kases zaudējumu atlīdzību 78 000 zlotu apmērā ar nokavējuma procentiem par kaitējumu, ko radījusi Direktīvas 2005/14 nepilnīga ieviešana. Tā uzsver, ka pareizas ieviešanas gadījumā tā saņemtu papildus 78 000 zlotu kompensāciju par nemantisko kaitējumu, kurš radies mātes nāves rezultātā. Nepareiza ieviešana tai esot liegusi saņemt šo maksājumu no [...], kas nozīmē, ka atbildētāja tādā apmērā ir nodarījusi zaudējumus prasītājas īpašumam.

6. Prasītāja uzskata, ka Polijai bija pienākums ieviest Direktīvas 2005/14 tiesību normas tādā veidā, lai no 2009. gada 11. decembra miesas bojājumu gadījumā apdrošināšanas seguma summa visos mehānisko transportlīdzekļu turētāju obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumos būtu 2 500 000 EUR par prasījumu. Savukārt, 2007. gada 24. maija *ustawa o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej* [Likums par grozījumiem likumā par obligāto apdrošināšanu, Apdrošināšanas garantijas fondu un Polijas Autosatiksmes risku apdrošinātāju biroju un likumā par apdrošināšanas darbību] izšķīra aizsardzības apjomu tādējādi, ka cietušo aizsardzības līmenis apdrošināšanas gadījumiem, kas iestājušies laikposmā no 2009. gada 11. decembra līdz 2010. decembrim, bija

atkarīgs no tā, kurā datumā tika noslēgts apdrošināšanas līgums. Tajā laikā pastāvēja gan spēkā esoši līgumi, kas tika noslēgti gan pēc 2009. gada 11. [orig. 3. lpp.] decembra un kuros tika paredzēta apdrošināšanas seguma summa 2 500 000 EUR apmērā, kā pirms 2009. gada 11. decembra, kuros tika paredzēta apdrošināšanas seguma summa tikai 1 500 000 EUR apmērā.

7. Atbildētāja Valsts kase – [...] ministrs – lūdz prasību noraidīt. Tā apgalvo, ka direktīvas ieviešana bija pareiza. Tā atsaucas uz tiesību principu *lex retro non agit*, kā arī norāda, ka izskatīšanā bija Eiropas Komisijas process pret Poliju par [...] [...] pārkāpumiem, ieviešot Direktīvu 2005/14, taču 2016. gada 28. aprīlī Komisija esot pieņēmusi lēmumu par šī procesa izbeigšanu. Atbildētāja uzskata, ka ar to Komisija atzina, ka nav noticis Savienības tiesību pārkāpums.

Atbilstošie Savienības tiesību akti

8. Direktīva 2005/14

2. pants

Direktīvas 84/5/EEK grozījumi

Direktīvas 84/5/EEK 1. pantu aizstāj ar šādu pantu:

“1. pants

1. Direktīvas 72/166/EEK 3. panta 1. punktā minētā apdrošināšana obligāti attiecas gan uz kaitējumu īpašumam, gan uz miesas bojājumiem.

2. Neskarot lielākas garantijas, ko var noteikt dalībvalstis, katra dalībvalsts pieprasa, lai šī apdrošināšana būtu obligāta vismaz attiecībā uz šādām summām:

a) ja nodarīti miesas bojājumi — minimālā apdrošināšanas seguma summa EUR 1 000 000 katram cietušajam vai EUR 5 000 000 par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita;

b) ja nodarīti zaudējumi īpašumam — EUR 1 000 000 par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita.

Ja nepieciešams, lai pielāgotu dalībvalstīs noteiktās minimālās seguma summas atbilstīgi šajā punktā noteiktajām, dalībvalstis var noteikt ne vairāk kā piecu gadu pārejas laikposmu, sākot no Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvas 2005/14/EK, ar ko groza Padomes Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 88/357/EEK un 90/232/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/26/EK attiecībā uz civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu lietošanu [...], īstenošanas dienas.

Dalībvalstis, kas nosaka šādu pārejas laikposmu, par to informē Komisiju un norāda pārejas laika garumu.

Dalībvalstis paaugstina garantijas vismaz par pusi no šajā punktā noteiktajiem līmeņiem 30 mēnešu laikā pēc Direktīvas 2005/14/EK īstenošanas dienas.”

9. Direktīva 2009/103

29. pants. Atcelšana

Direktīvas 72/166/EEK, 84/5/EEK, 90/232/EEK, 2000/26/EK un 2005/14/EK, kurās grozījumi izdarīti ar I pielikuma A daļā minētajām direktīvām, ar šo atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem I pielikuma B daļā minēto direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos un to piemērošanai. [...] **[oriģ. 4. lpp.]**

Atbilstošās valsts tiesību normas

10. 2007. gada 24. maija Likums par grozījumiem likumā par obligāto apdrošināšanu, Apdrošināšanas garantijas fondu un Polijas Autosatiksmes risku apdrošinātāju biroju un likumā par apdrošināšanas darbību (*Dz.U.* Nr. 102, 691. pozīcija, turpmāk tekstā: “2007. gada 24 maija likums”).

1. pants

2003. gada 22. maija *ustawa o ubezpieczeniach obowiazkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych* [Likumā par obligāto apdrošināšanu, Apdrošināšanas garantijas fondu un Polijas Autosatiksmes risku apdrošinātāju biroju] (*Dz.U.* Nr. 124, 1152. pozīcija, ar vēlākiem grozījumiem) izdara šādus grozījumus:

1. punkts [...]

2. punkts. 36. panta 1. punktu aizstāj ar šādu punktu: 1. Zaudējumu atlīdzību nosaka un izmaksā mehāniskā transportlīdzekļa civiltiesiskās atbildības robežās, tomēr maksimāli līdz līgumā noteiktajai apdrošināšanas seguma summai. Apdrošināšanas seguma summa nevar būt mazāka par šādiem summu ekvivalentiem zlotos:

1) miesas bojājumu gadījumā – 5 000 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita,

2) zaudējumu īpašumam gadījumā – 1 000 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita,

– kas tiek noteikts, piemērojot *Narodowy Bank Polski* [Polijas Nacionālās bankas] noteikto valūtu maiņas kursu kaitējuma rašanās dienā.

[...]

3. pants

Apdrošināšanas līgumiem, kas noslēgti pirms šī likuma spēkā stāšanās dienas, tiek piemērotas līdzšinējās tiesību normas.

5. pants

Mehānisko transportlīdzekļu obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas un lauksaimnieku obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumu gadījumā minimālā apdrošināšanas seguma summa ir šādu summu ekvivalents zlotos:

1) attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti līdz 2009. gada 10. decembrim:

a) miesas bojājumu gadījumā – 1 500 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita,

b) zaudējumu īpašumam gadījumā – 300 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita,

– kas tiek noteikts, piemērojot Polijas Nacionālās bankas noteikto valūtu maiņas kursu kaitējuma rašanās dienā;

2) attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti laikā no 2009. gada 11. decembra līdz 2012. gada 10. jūnijam:

a) miesas bojājumu gadījumā – 2 500 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita,

b) zaudējumu īpašumam gadījumā – 500 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita [oriģ. 5. lpp.],

– kas tiek noteikts, piemērojot Polijas Nacionālās bankas noteikto valūtu maiņas kursu kaitējuma rašanās dienā.

11. Civilkodekss (turpmāk tekstā: *k.c.*)

446. pants § 1. Ja miesas bojājumu vai veselības traucējumu rašanās rezultātā ir iestājusies cietušā nāve, personai, kurai ir pienākums kompensēt kaitējumu, ir jāatmaksā ārstēšanās un apglabāšanas izdevumi personai, kas tos segusi. [..]

§ 4. Tiesa mirušā ģimenes vistuvāko locekļu labā var piespriest atbilstošu nemantiskā kaitējuma kompensācijas summu par gūtajām ciešanām.

417. pants § 1. Par zaudējumiem, kas radīti ar prettiesisku darbību vai bezdarbību, izmantojot publisko varu, atbildību nes Valsts kase vai teritoriāli administratīvā vienība, vai cita juridiskā persona, kurai ar likumu ir deleģēta publiskas varas uzdevumu izpilde.

417¹. pants § 4. Ja kaitējums ir radīts ar normatīvā akta neizdošanu, kura izdošanas pienākumu paredz tiesību norma, šī akta neizdošanas prettiesiskumu konstatē tiesa, kas izskata lietu par kaitējuma kompensāciju.

12. 2003. gada 22. maija *ustawa o ubezpieczeniach obowiazkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o dzialalnosci ubezpieczeniowej* [Likums par obligāto apdrošināšanu, Apdrošināšanas garantijas fondu un Polijas Autosatiksmes risku apdrošinātāju biroju] (*Dz.U.* Nr. 124, 1152. pozīcija, ar vēlākiem grozījumiem, turpmāk tekstā – “likums par obligāto apdrošināšanu”):

19. panta 1. punkts. Cietušais saistībā ar gadījumu, uz kuru attiecas obligātā civiltiesiskās atbildības apdrošināšana, var savus prasījumus izvirzīt tieši pret apdrošināšanas sabiedrību. [..]

26. panta 1. punkts. Mehānisko transportlīdzekļu turētāju obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas līgumu slēdz uz 12 mēnešiem, ievērojot 27. pantu.

Līdzšinējā civilprocesa norise

13. Ar 2016. gada 30. maija spriedumu *Sąd Okręgowy w Warszawie* prasību noraidīja. Minētā tiesa atzina, ka netika izsmelta polises Nr. [..] apdrošināšanas seguma summa, līdz ar to prasītāja nav cietusi zaudējumus. *Sąd Apelacyjny* [..] [Apelācijas tiesa] atcēla minēto spriedumu un lietu nodeva atkārtotai izskatīšanai. *Sąd Apelacyjny* atzina, ka galu galā apdrošināšanas seguma summa tika izsmelta, sakarā ar ko pirmās instances tiesai ir jāizvērtē iebildums par Direktīvas 2005/14 nepareizu ieviešanu un jānosaka, vai prasītāja ir cietusi zaudējumus.

14. Ar 2019. gada 20. marta spriedumu *Sąd Okręgowy* [Apgabaltiesa] prasību atkārtoti noraidīja.

15. Atsaucoties uz *k.c.* 417¹. panta 4. punktu, minētā tiesa atzina, ka likumdevēja bezdarbības gadījumā tiesību normas nedod indivīdam tiesības piedzīt kompensāciju par nemantisku kaitējumu. *Sąd Okręgowy* ieskatā, prasītāja, savukārt, piedzen nemantiskā kaitējuma kompensāciju, nevis zaudējumu atlīdzību.

16. Piedevām minētā tiesa atzina, ka Direktīva 2005/14 tika ieviesta pareizi, piemērojot pieļaujamos pārejas laikposmus apdrošināšanas seguma summu palielināšanai par pusi no noteiktā līmeņa un līdz šo summu galīgajam līmenim. *Sąd Okręgowy* ieskatā, direktīvā paredzētais pienākums palielināt apdrošināšanas seguma summas attiecas tikai uz līgumiem, kas noslēgti pēc pārejas laikposma beigām, taču neietver pienākumu palielināt apdrošināšanas seguma summu līgumos, kas tika noslēgti pirms pārejas laikposma beigām, pat ja šie līgumi bija apdrošināšanas aizsardzības pamats **[oriģ. 6. lpp.]** arī kādu laiku pēc pārejas laikposma beigām. Tiesa atsaucās uz tiesiskās drošības principu, *lex retro non agit* principu un līgumu slēgšanas brīvības principu.

17. Polijas likumdevējs, kurš ar 2007. gada 24. maija likumu, kas stājās spēkā 2007. gada 11. jūnijā, ieviesa direktīvas vadlīnijas Polijas tiesību sistēmā, izmantoja tiesības, kas attiecas uz pārejas laikposmiem, likuma 5. pantā paredzot pakāpenisku apdrošināšanas seguma summas palielināšanu un nosakot it īpaši, ka mehānisko transportlīdzekļu turētāju obligātās civiltiesiskās atbildības

apdrošināšanas līgumu gadījumā minimālā apdrošināšanas seguma summa ir šādu summu ekvivalents zlotos:

– attiecībā uz līgumiem, kas ir noslēgti līdz 2009. gada 10. decembrim – miesas bojājumu gadījumā – 1 500 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita,

– attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti laikā no 2009. gada 11. decembra līdz 2012. gada 10. jūnijam, miesas bojājumu gadījumā – 2 500 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita.

18. Līdz ar to likumdevējs palielināja apdrošināšanas seguma summu par pusi no galīgā līmeņa līgumiem, kas noslēgti laikā no 2009. gada 11. decembra līdz 2012. gada 10. jūnijam. Negadījuma, kurā mira prasītājas māte, izraisītāja transportlīdzekļa obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgums tika noslēgts 2009. gada 8. decembrī. Tam būs piemērojams 2007. gada 24. maija likuma 5. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru minimālā apdrošināšanas seguma summa par miesas bojājumiem ir 1 500 000 EUR par prasījumu, kura sekas ir apdrošinātas neatkarīgi no cietušo skaita.

19. *Sąd Okręgowy* ieskatā, tāda Direktīvas 2005/14 ieviešana bija pilnīga un pareiza.

20. Prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību par *Sąd Okręgowy* 2019. gada 20. marta spriedumu, norādot, ka tika pārkāpts it īpaši *k.c.* 417.¹ panta 4. punkts, jo nepamatoti ticis pieņemts, ka atbildētāja ir pareizi ieviesusi Direktīvu 2005/14 valsts tiesību sistēmā.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

21. *Sąd Apelacyjny* norāda, ka pēc Eiropas Tiesas 2013. gada 24. oktobra sprieduma lietā C-22/12 pasludināšanas nav šaubu, ka transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajai apdrošināšanai ir jāietver kompensācija par nemateriālo kaitējumu, kas ir radies ceļu satiksmes negadījumā bojā gājušā radniekiem, ciktāl piemērojamās valsts tiesību normās tā atlīdzinājums ir paredzēts kā apdrošinātā civiltiesiskā atbildība. Šī aizsardzība attiecas uz ikvienu personu, kurai saskaņā ar valsts tiesību aktiem par civiltiesisko atbildību ir tiesības uz transportlīdzekļu izraisītu zaudējumu atlīdzību.

22. Polijas tiesību normās tāda kompensācija par nemateriālu kaitējumu ir paredzēta *k.c.* 446. panta 4. punktā. Mehānisko transportlīdzekļu turētāju obligātā civiltiesiskās atbildības apdrošināšana ietver šajā tiesību normā paredzēto kompensāciju par nemateriālu kaitējumu.

23. *Sąd Apelacyjny* ieskatā, ja prasītāja nesaņēma no [...] viņai pienākošos kompensāciju naudā par nemateriālu kaitējumu apdrošināšanas seguma summas izsmelšanas dēļ, tad tādā veidā viņai radās mantiskie zaudējumi, kas atbilst starpībai starp [...] izmaksāto summu un pienākošo summu. Ja iebildums par

direktīvas nepareizu ieviešanu izrādīsies pareizs, par tādējādi radušos zaudējumu atbilstoši *k.c.* 417.¹ panta 4. punktam atbildēs Valsts kase.

24. *Sąd Apelacyjny* norāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/14 10. apsvērumu tās mērķis ir nodrošināt cietušo aizsardzību. *Sąd Apelacyjny* Direktīvā 2005/14 neatrod neko, kas liecinātu par to, ka palielināta aizsardzība varēja attiekties tikai uz cietušo daļu viena gada laikā no 30 mēnešu pārejas laikposma beigām (un analogiski – vienu gadu pēc 5 gadu pārejas laikposma beigām). Jo īpaši Direktīvā nav normu, kas tieši ierobežotu apdrošināšanas seguma summas palielināšanas pienākumu, tos attiecinot tikai uz līgumiem, kas noslēgti pēc 2009. gada 11. decembra, pilnībā neņemot vērā apdrošināšanas līgumus, kas tika noslēgti agrāk, tomēr ir saistoši kādu laiku pēc 2009. gada 11. decembra.

25. *Sąd Apelacyjny* neatrod iemeslus, kas varētu pamatot tajā pašā laikā dažādos ceļu satiksmes negadījumos cietušo tiesiskās aizsardzības līmeņa izšķiršanu, vēl jo vairāk, ka tāda izšķiršana būtu atkarīga no situācijas, proti, no apdrošināšanas gadījuma izraisītāja transportlīdzekļa apdrošināšanas līguma noslēgšanas datuma. **[oriģ. 7. lpp.]** Minētā tiesa neatrod argumentus, kas pamatotu direktīvas normu interpretēšanu tā, kas ļautu vienlaicīgi pastāvēt līgumiem, kuros obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas seguma summa būtu 2 500 000 EUR, un līgumiem, kuros tā ir būtiski mazāka, proti, 1 500 000 EUR.

26. *Sąd Apelacyjny* nepārliecina atbildētājas un *Sąd Okręgowy* atsaukšanās uz *lex retro non agit* principu. Šis princips neliedzot grozīt pastāvošās saistības ar sekām, kas iestāsies nākotnē.

27. Šaubas rada arī atsaukšanās šajā gadījumā uz tiesiskās drošības principu. Direktīvas ilgais ieviešanas laiks un tiesības izmantot pārejas laikposmus ļāva taču veikt likumdošanas procesu atbilstošā laikā tā, lai tādu apdrošināšanas līgumu puses, kas noslēgti 2008. gada decembrī un 2009. gadā, apzinātos, ka attiecībā uz apdrošināšanas gadījumiem, kas notiks, sākot ar 2009. gada 11. decembri, palielināsies sniegtās aizsardzības līmenis. Tas ļautu apdrošinātājiem pielāgot apdrošināšanas iemaksu līmeni jaunajai apdrošināšanas seguma summai. Līdz ar to jaunās apdrošināšanas seguma summas ieviešana visos apdrošināšanas līgumos ar sekām no 2009. gada 11. decembra varētu notikt, ievērojot tiesiskās drošības principu.

28. Minēto iemeslu dēļ *Sąd Apelacyjny* sliecas interpretēt Direktīvas 2005/14 2. pantu, kā to piedāvā prasītāja.

29. *Sąd Apelacyjny* nerada šaubas tas, ka Direktīvas 2005/14 2. pantā paredzētais rezultāts attiecās uz konkrētu tiesību piešķiršanu indivīdiem. Šīs tiesību normas mērķis bija paaugstināt cietušo aizsardzības līmeni, citu starpā, palielinot apdrošināšanas līgumu seguma summas. Līdz ar to, ja izrādītos, ka Polija nepilnīgi un tādēļ – nepareizi ieviesa direktīvu, tad neapšaubāmi tiktu izpildīts atbildības par zaudējumu atlīdzību pirmais nosacījums (šajā ziņā *Sąd Apelacyjny* atsauca uz Tiesas 1991. gada 19. novembra spriedumu apvienotajās

lietās C-6/90 un C-9/90, jo īpaši, norādot uz šī nolēmuma 33.–41. punktā ietvertajām tēzēm). Tikai, konstatējot šī nosacījuma izpildi, būs jāpārbauda valsts tiesas procesā, vai un kādā apmērā prasītāja ir cietusi zaudējumus, kas ir cēloņsakarībā ar valsts, kas ir atbildētāja, pienākuma neizpildi.

30. Vienlaicīgi *Sąd Apelacyjny* norāda, ka pārējos *Sąd Okręgowy* juridiskos argumentus atzīst par kļūdainiem. Nav šaubu, ka prasītāja šajā lietā piedzen no Valsts kases zaudējumu atlīdzību par mantisku kaitējumu. Prasītāja apgalvo, ka direktīvas nepilnīgas ieviešanas dēļ nevarēja saņemt no apdrošinātāja atlikušo kompensāciju par kaitējumu tās mātes nāves rezultātā 78 000 zlotu apmērā. Patiešām, kā to izteica pirmās instances tiesa, ar atlīdzību, kas prasītājai pienācās no apdrošinātāja, bija tai jākompensē nemantiskais kaitējums. Tas nemaina faktu, ka kompensācija par nemantisko kaitējumu, kas paredzēta Polijas tiesību normās, ir atlīdzība naudā. Tāpēc ir jāpieņem, ka nepareiza ieviešana varēja radīt zaudējumu prasītājas īpašumā no apdrošinātāja neiegūta naudas maksājuma formā. Fakts, ka prasītājas neapmierinātā prasījuma par samaksu pret apdrošinātāju avots bija nemantisks kaitējums, kas izriet no tās mātes nāves, nav šķērslis prasītājas prasījuma pret Valsts kasi kvalifikācijai kā prasījumu par zaudējumu atlīdzību.

31. Tā kā uzdotais jautājums nav bijis Tiesas nolēmumu priekšmets, *Sąd Apelacyjny* atzina, ka minētajos apstākļos ir nepieciešams apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai prejudiciālo jautājumu par Direktīvas 2005/14 2. panta interpretāciju.

[..]